

سری سوال: یک ۱

زمان آزمون (دقیقه): تستی: ۶۰ تشریحی: ۶۰

تعداد سوالات: تستی: ۲۰ تشریحی: ۴

عنوان درس: مکانیک آماری

رشته تحصیلی/کد درس: فیزیک (اتمی و مولکولی)، فیزیک (حالت جامد)، فیزیک (هسته ای) (۱۱۳۰۳۰)

استفاده از ماشین حساب ساده مجاز است

۱- ۵ سکه را پرتاب می کنیم، احتمال آوردن حداقل $3h$ کدام است؟

۱. ۲ ۲. $0/5$ ۳. $1/5$ ۴. ۴

۲- می خواهیم شش ذره متفاوت را در ترازهایی با انرژی به ترتیب $E, 2E, 3E, \dots$ طوری قرار دهیم که انرژی کل دستگاه $8E$ شود، این دستگاه دارای چند ماکرو حالت می باشد؟

۱. ۵ ۲. ۳ ۳. ۲ ۴. ۱

۳- تعداد راههای مرتب کردن n ذره تمیز پذیر و r دیواره تمیز پذیر برابر است با:

۱. $(n+r)!$ ۲. $(n-r)!$ ۳. $(n-r)!r!$ ۴. $(n-r)!n!$

۴- کدام گزینه صحیح نمی باشد؟

۱. در هنگرد میکروبندادی انرژی و تعداد ذرات ثابت است.
۲. در هنگرد بندادی تعداد ذرات و دما ثابت است.
۳. در هنگرد میکروبندادی پتانسیل شیمیایی ثابت است.
۴. در دستگاهی منزوی در حالت تعادل همه میکرو حالتها به یک اندازه محتمل هستند.

۵- برای توزیع $p(x) = \sqrt{\frac{a}{\pi}} e^{-ax^2}$ ، میانگین x کدام است؟

۱. a ۲. $\sqrt{\frac{1}{2a}}$ ۳. $\frac{1}{2a}$ ۴. صفر

۶- دستگاهی را در نظر بگیرید که تنها دو حالت، یکی با انرژی \mathcal{E}_1 و دیگری با انرژی $\mathcal{E}_2 \neq \mathcal{E}_1$ داشته باشد. در این صورت تابع پارش تک ذره ای عبارت است از:

۱. $z = e^{-\beta\mathcal{E}_1} + 2e^{-\beta\mathcal{E}_2}$ ۲. $z = e^{-\beta\mathcal{E}_1} - 2e^{-\beta\mathcal{E}_2}$
۳. $z = e^{-\beta\mathcal{E}_1} + e^{-\beta\mathcal{E}_2}$ ۴. $z = e^{\beta\mathcal{E}_1} + e^{\beta\mathcal{E}_2}$

۷- یک جامد پارامغناطیس را در یک میدان مغناطیسی به شدت B قرار می دهیم. آنروپی این دستگاه در دماهای پایین $K_B T \ll \mu_B B$ چقدر است؟

۱. صفر ۲. $-NK_B \ln 2$ ۳. $NK_B \ln 2$ ۴. $N\mu_B B$

سری سوال: ۱ یک

زمان آزمون (دقیقه): تستی: ۶۰ تشریحی: ۶۰

تعداد سوالات: تستی: ۲۰ تشریحی: ۴

عنوان درس: مکانیک آماری

رشته تحصیلی/کد درس: فیزیک (اتمی و مولکولی)، فیزیک (حالت جامد)، فیزیک (هسته ای) (۱۱۳۰۳۰)

۸- تابع پارش ارتعاشی گاز دو اتمی کدام است؟

$$\begin{array}{ll}
 ۱. \quad z = \frac{e^{-\frac{\hbar\omega}{2kT}}}{1 - e^{-\frac{\hbar\omega}{kT}}} & ۲. \quad z = \frac{e^{-\frac{\hbar\omega}{2kT}}}{1 + e^{-\frac{\hbar\omega}{kT}}} \\
 ۳. \quad z = \frac{1 + e^{-\frac{\hbar\omega}{2kT}}}{e^{-\frac{\hbar\omega}{kT}}} & ۴. \quad z = \frac{1 - e^{-\frac{\hbar\omega}{2kT}}}{e^{-\frac{\hbar\omega}{kT}}}
 \end{array}$$

۹- طبق اصل طرد پائولی :

۱. نمی توان دو بوزون را در حالتی یکسان جای داد.
۲. بوزونها و فرمیونها از دو آمار متفاوت پیروی می کنند.
۳. بوزونها و فرمیونها از آمار یکسانی پیروی می کنند.
۴. می توان دو فرمیون را در حالتی یکسان جای داد.

۱۰- یک دستگاه تک ذره ای شامل دو حالت با انرژی های $0, \varepsilon$ با منبع گرمایی با دمای T در تعادل گرمایی است، تابع پارش آن کدام است؟

$$\begin{array}{ll}
 ۱. \quad 1 + e^{\frac{-2\varepsilon}{k_B T}} & ۲. \quad 1 - e^{\frac{-2\varepsilon}{k_B T}} \\
 ۳. \quad 1 - e^{\frac{-\varepsilon}{k_B T}} & ۴. \quad 1 + e^{\frac{-\varepsilon}{k_B T}}
 \end{array}$$

۱۱- کدام گزینه صحیح نمی باشد؟

۱. در دماهای پایین تر از T_{BE} بیشتر ذرات دستگاهی از بوزونها در حالتی یکسان چگالیده می شوند.
۲. طبق قانون استفان شدت تابش جسم سیاه مستقل از نوع ماده و متناسب با توان چهارم دماست.
۳. تابع موج دستگاهی از بوزونها تحت تعویض هر دو ذره متقارن است.
۴. وقتی تعداد حالتها (در مقایسه با تعداد ذرات) زیاد نباشد، از توزیع گیبس می توان استفاده کرد.

۱۲- انرژی درونی U برای نوسانگر هماهنگ ساده در دماهای بالا کدام است؟

$$\begin{array}{ll}
 ۱. \quad \left(\frac{1}{2} + N\right)\hbar\omega & ۲. \quad NK_B T \\
 ۳. \quad \frac{1}{2}N\hbar\omega & ۴. \quad \text{صفر}
 \end{array}$$

۱۳- ذره ای به جرم M درون جعبه ای به ابعاد a و b و c محبوس است و فقط حرکت انتقالی دارد. اگر پتانسیل ذره در جعبه صفر باشد و بیرون آن بینهایت باشد انرژی ذره کدام است؟ (n, m, l اعداد کوانتومی اند)

$$\begin{array}{ll}
 ۱. \quad \frac{2\hbar^2\pi^2}{M} \left(\frac{n^2}{a^2} + \frac{l^2}{b^2} + \frac{m^2}{c^2}\right) & ۲. \quad \frac{\hbar^2\pi^2}{M} \left(\frac{n^2}{a^2} + \frac{l^2}{b^2} + \frac{m^2}{c^2}\right) \\
 ۳. \quad \frac{\hbar^2\pi^2}{2M} \left(\frac{n^2}{a^2} + \frac{l^2}{b^2} + \frac{m^2}{c^2}\right) & ۴. \quad \frac{2\hbar^2}{M\pi^2} \left(\frac{n^2}{a^2} + \frac{l^2}{b^2} + \frac{m^2}{c^2}\right)
 \end{array}$$

تعداد سوالات: تستی: ۲۰ تشریحی: ۴

زمان آزمون (دقیقه): تستی: ۶۰ تشریحی: ۶۰

سری سوال: ۱ یک

عنوان درس: مکانیک آماری

رشته تحصیلی/کد درس: فیزیک (اتمی و مولکولی)، فیزیک (حالت جامد)، فیزیک (هسته ای) (۱۱۳۰۳۰)

۱۴- در یک چرخنده صلب که دارای هامیلتونی $H = \frac{L^2}{2I}$ است، اگر $L = 3$ باشد، واگنی تراز انرژی کدام است؟

۱. ۳ ۲. ۴ ۳. ۶ ۴. ۷

۱۵- تابع پارش انتقالی تک ذره ای گاز کامل کدام است؟

۱. $\left(\frac{M}{2\beta\pi\hbar^2}\right)^{3/2}$ ۲. $V\left(\frac{M}{2\beta\pi\hbar^2}\right)^{3/2}$ ۳. $V\left(\frac{M}{2\beta\hbar^2}\right)^{3/2}$ ۴. $\left(\frac{M}{2\beta\hbar^2}\right)^{3/2}$

۱۶- گاز کاملی را در نظر بگیرید که در حضور یک میدان گرانشی در یک استوانه عمودی محبوس شده است و دمای گاز در سراسر استوانه یکسان و ثابت است، فشار گاز در ارتفاع Z کدام است؟

۱. $p(0)e^{-\frac{mgz}{k_B T}}$ ۲. $p(0)e^{-\frac{mgz}{2k_B T}}$ ۳. $p(0)e^{\frac{mgz}{2k_B T}}$ ۴. $p(0)e^{\frac{mgz}{k_B T}}$

۱۷- مجذور میانگین مربعی تندی ذرات گاز کامل کدام است؟

۱. $\frac{3k_B T}{m}$ ۲. $\sqrt{\frac{8k_B T}{m\pi}}$ ۳. صفر ۴. $\sqrt{\frac{3k_B T}{m}}$

۱۸- معادله پخش در حالت سه بعدی کدام است؟

۱. $\frac{\partial}{\partial t} N(r,t) = D\nabla^2 N(r,t)$ ۲. $\frac{\partial}{\partial t} N(r,t) = -D\nabla^2 N(r,t)$ ۳. $\frac{\partial}{\partial t} N(r,t) = -D\nabla N(r,t)$ ۴. $\frac{\partial}{\partial t} N(r,t) = D\nabla N(r,t)$

۱۹- کدام گزینه صحیح است؟

۱. در دستگاه منزوی در حالت تعادل آنتروپی بیشینه است و در دستگاه با دمای ثابت انرژی آزاد کمینه است.
۲. در دستگاه منزوی در حالت تعادل آنتروپی کمینه است و در دستگاه با دمای ثابت انرژی آزاد کمینه است.
۳. در دستگاه منزوی در حالت تعادل آنتروپی بیشینه است و در دستگاه با دمای ثابت انرژی آزاد بیشینه است.
۴. در دستگاه منزوی در حالت تعادل آنتروپی کمینه است و در دستگاه با دمای ثابت انرژی آزاد بیشینه است.

۲۰- مقدار فشار گاز فوتونی کدام است؟

۱. $\frac{U}{3V}$ ۲. $\frac{3U}{V}$ ۳. $\frac{U}{V}$ ۴. $\frac{U}{3V}$

تعداد سوالات: تستی: ۲۰ تشریحی: ۴

زمان آزمون (دقیقه): تستی: ۶۰ تشریحی: ۶۰

سری سوال: ۱ یک

عنوان درس: مکانیک آماری

رشته تحصیلی/کد درس: فیزیک (اتمی و مولکولی)، فیزیک (حالت جامد)، فیزیک (هسته ای) (۱۱۳۰۳۰)

سوالات تشریحی

- ۱- فرض کنید در یک سطح محل هایی وجود دارد که می تواند ذرات را جذب کند. هر یک از این محل ها یا خالی است و یا حداکثر با یک ذره اشغال می شود. اگر محل خالی باشد، انرژی صفر و اگر پر باشد انرژی E دارد. با انتخاب یکی از محل ها بعنوان دستگاه مطلوبست: الف- تابع پارش بزرگ دستگاه ب- انرژی میانگین
- ۲- یک جامد پارامغناطیس را در نظر بگیرید که اتمها در این شبکه بلوری جایگزیده شده اند، ذرات دستگاه تمیزپذیر هستند و $j = s = \frac{1}{2}$ می باشد. الف) تابع پارش ب) انرژی درونی ج) انرژی در دماهای پایین و بالا رابدهست آورید؟
- ۳- به کمک رابطه $\mu_i = \left(\frac{\partial F}{\partial N}\right)_{T,V,N_j}$ پتانسیل شیمیایی را برای گازی با ذرات تک اتمی و تعداد ذرات ثابت محاسبه کنید و با استفاده از آن چگالی تعداد ذرات را بر حسب پتانسیل شیمیایی بدست آورید؟ (فرض کنید دستگاه تنها یک مولفه دارد)
- ۴- مجموعه ای از نوسانگرهای ساده جایگزیده یک بعدی در نظر بگیرید. تعداد ترازهای انرژی بینهایت است و انرژی تراز n با رابطه $\mathcal{E}_n = \left(n + \frac{1}{2}\right)\hbar\omega$ داده می شود. مطلوبست محاسبه الف - ظرفیت گرمایی ب- آنتروپی دستگاه